

1. In hoeverre vindt u dat het lerarenregister in huidige vorm moet blijven bestaan in de wet terwijl niet duidelijk is hoe de nieuwe koers voor professionalisering van leraren eruit ziet?

Afschaffen. Het lerarenregister in huidige vorm moet niet blijven bestaan in de wet. Zeker niet omdat het op dit moment onduidelijk is hoe de nieuwe koers voor professionalisering van leraren eruit ziet. Het tekent van een gebrek aan vertrouwen in de leraren die deze koers moeten uitstippelen en creëert onzekerheid en administratieve lasten voor schoolbesturen die nog steeds verplicht zijn om gegevens te leveren.

Deze verplichting om gegevens te leveren aan een ‘vrijwillig’ register kwam voor velen als een verrassing. Het lijkt hiermee alsof het register een opzichzelfstaand doel is geworden. Dit terwijl daadwerkelijke doel iets geheel anders is: de verhoging van de kwaliteit van het beroep, en versterking van de positie van de leraar.

Dit doel wordt niet bereikt met een register dat eenzijdig focust op formele leersituaties, terwijl er nauwelijks plaats is voor informeel leren, voor werkend leren, voor levende leergemeenschappen. Groei en professionaliteit zijn behalve meetbaar vooral merkbaar en zichtbaar. Een puntentelling is daarvoor niet de goede maat: die verstoort de professionele cultuur die ons voor ogen staat.

SaKS vraagt de Kamer om leraren als professionals de positie geven die hen toekomt (als regisseur). Het uitstellen van het lerarenregister is hiervoor een eerste stap in de goede richting, maar niet voldoende. Wij pleiten voor afschaffing van het lerarenregister en een gerichte inzet op de voortdurende professionalisering van leraren, op hun eigen manier, onder hun eigen regie.

2. Wat is uw mening over de verplichting van het bevoegd gezag om een professioneel statuut vast te stellen? In hoeverre zou deze verplichting reeds voorafgaand aan de nieuw te ontwikkelen koers van het lerarenregister moeten gelden?

Voorlopig afschaffen. De verplichting van schoolbesturen om een professioneel statuut vast te stellen kan, met de juiste voorwaarden, bijdragen aan de voortdurende professionalisering van leraren, op hun eigen manier, onder hun eigen regie. Het moet echter niet leiden tot een puntentelling dat zich eenzijdig richt op formele leersituaties: dit verstoort de professionele cultuur die ons voor ogen staat. Het afschaffen van het lerarenregister is dus een vereiste.

Wat wij willen? Wij willen goede werkgevers zijn en het accent verleggen naar leraren die leren: die daartoe de mogelijkheden hebben, die daarvoor de motivatie bij zichzelf herkennen en die daarover zelf de regie kunnen voeren. Gesteund door directie en bestuur. Dat past in deze tijd waarin we in onze samenleving nieuwe ontwikkelingen zijn zoals meer eigen regie, over leven, leren en werken. Maar wel in coöperatie met anderen. Ook minder de focus op materiele elementen en toenemende aandacht voor andere waarden. Deze ontwikkelingen zien we ook in het onderwijs van een focus op instrumenteel leren, van toets naar toets, meer aandacht voor het individu, ruimte voor eigen regie op leren. Dat geldt voor kinderen en volwassenen in onze leergemeenschappen. Vanuit deze visie past een van boven opgelegde structuur niet, maar wel het verkennen van elkaar van een gezamenlijke visie en het faciliteren, op elk terrein van dit proces.

3. Wat is uw opvatting over het wettelijk verplichte bekwaamheidsdossier dat het bevoegd gezag over leraren moet bijhouden?

Handhaven. Bekwaamheidseisen van de beroepsgroep zelf zijn namelijk prima. Maar een systeem vanuit de overheid ontmoedigt en het bijhouden ervan kost tijd. Er is geen register nodig om te meten of professionalisering van leraren wel deugt. Externe verantwoording voor het vak vindt immers al voortdurend plaats: professionals voeren dagelijks gesprekken over hun vak met collega's, (onderwijs)deskundigen, ouders en leidinggevendenden. Daarnaast ziet ook de inspectie toe op de onderwijskwaliteit binnen schoolbesturen en scholen.

4. Wat is uw opvatting over een wettelijke definitie van het beroep leraar?

Handhaven. Deze omschrijving kan de verantwoordelijkheid van de leraar benoemen voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces. Het bijhouden van een wettelijke definitie vereist echter wel een sterke beroepsgroep van, voor en door leraren.